

PATVIRTINTA

Kauno r. Kačerginės mokyklos –
daugiafunkcio centro

direktoriaus

2026-06-17 įsakymu Nr. V-63

**KAUNO R. KAČERGINĖS MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO CENTRO
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno r. Kačerginės mokyklos – daugiafunkcio centro smurto bei patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 patvirtintomis „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokykloje rekomendacijomis“, Mokyklos – daugiafunkcio centro nuostatais, Mokinių elgesio taisyklėmis, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

2. Kauno r. Kačerginės mokyklos – daugiafunkcio centro smurto bei patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas nustato įstaigos prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą, kurios tikslas – saugios nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinkos kūrimas įstaigoje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. visi įstaigos bendruomenės nariai, t. y. kiekvienas įstaigos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, tėvai pastebėję ar sužinoję apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir juos stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias, nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės nariai turi būti supažindinti su patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota apraše, turi būti supažindinti tėvų susirinkimo metu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

5.2. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, moralinę, materialinę ar kt. žalą:

5.2.1. **smurtas prieš vaiką** – veikimu ar neveikimu vaikui daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis poveikis, garbės ir orumo nepaisymas ar nepriežiūra, dėl kurių vaikas patiria žalą ar pavojų gyvybei, sveikatai, raidai;

5.2.2. **fizinis smurtas** – tiesioginiai ar netiesioginiai tyčiniai fiziniai veiksmai prieš vaiką, taip pat fizinės bausmės, sukeliantys vaikui skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų jo gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui;

5.2.3. **psichologinis smurtas** – nuolatinis vaiko teisės į individualumą pažeidinėjimas, vaiko žeminimas, patyčios, gąsdinimas, būtinos vaiko raidai veiklos trikdyimas, asocialaus elgesio skatinimas ar kitokia nefizinio kontakto elgsena, daranti žalą arba kelianti pavojų vaiko gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui;

5.2.4. **nepriežiūra** – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, darantis žalą ar keliantis pavojų vaiko gyvybei, fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.

5.3. **Smurtą ir/ar patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojama ar prieš jį smurtaujama.

5.4. **Besityčiojantysis/smurtautojas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar smurtą, ir/ar prisidedantis prie jų.

5.5. **Smurtą ir/ar patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi ir/ar smurtauja mokinys (-iai).

5.6. **Smurto ir/ar patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie smurtą ir/ar patyčias.

5.7. **Bendruomenės narys** – vaikas, tėvas (globėjas, rūpintojas), administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas įstaigos darbuotojas.

5.8. **Smurto ir/ar patyčių prevencija** – veikla, skirta smurto ir/ar patyčių rizikai mažinti, imantis įstaigos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

5.9. **Smurto ir/ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ir/ar patyčių dalyviams (patiriantiems, smurtaujantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5.10. **Smurto ir/ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – smurto ir patyčių situacijos mokykloje – daugiafunkciame centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimui.

5.11. **Veiksmų planas** – planavimo elementas, įvykdyti veiksams, kuris nustato veiksmų seką, prioritetus bei reikalingus resursus tikslui įstaigoje įgyvendinti.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA ĮSTAIGOJE

6. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos – daugiafunkcio centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos – daugiafunkcio centro vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo mokytojai, o jos vykdyme dalyvauja visi įstaigos bendruomenės nariai.

7. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja 3 švietimo pagalbos specialistai, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdyto grupė), kurie kasmet:

7.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

7.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar pagalbos mokiniui specialistų dėl įstaigoje fiksuotų pranešimų apie smurtą bei patyčias ir atlieka jų analizę;

7.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

7.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

7.5. teikia siūlymus įstaigoje vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo įstaigoje, įstaigos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

7.6. teikia siūlymus mokyklos – daugiafunkcio centro vadovui dėl įstaigos Tvarkos aprašo tobulinimo;

7.7. atlieka kitus mokyklos – daugiafunkcio centro Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

8. Klasės vadovai ar pagalbos mokiniui specialistai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA ĮSTAIGOJE

9. **Bet kuris Mokyklos – daugiafunkcio centro bendruomenės narys** įtaręs ar pastebėjęs smurto ir/ar patyčių atvejus laikosi įstaigos reagavimo į patyčias ir/ar smurtą algoritmo (Priedas Nr. 1):

9.1. nedelsdamas įsikiša ir nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

9.2. išsiaiškina situaciją ir surenka preliminarą informaciją apie smurtaujančių ir/ar besityčiojančių bei nukentėjusių asmenų tapatybes (vardas, pavardė, klasė, dalyvių skaičius ir kitus svarbius faktus);

9.3. informuoja klasės vadovą;

9.4. primena asmeniui, kuris smurtauja ir/ar tyčiojasi, įstaigos nuostatas ir mokinių elgesio taisykles;

9.5. esant grėsmei mokinio ar įstaigos bendruomenės nario sveikatai ar gyvybei, nedelsiant kreipiasi pagalbos į kitus įstaigos darbuotojus galinčius tuo metu suteikti pagalbą ir/ar institucijas (pvz. policiją, greitąją pagalbą ir kt.);

9.6. įtardamas apie mokinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, emocinis smurtas, nepriežiūra) ar gavęs informaciją apie patirtą smurtą, informuoja įstaigos socialinį pedagogą.

10. **Mokinys** patyręs arba pastebėjęs smurtą ir/ar patyčias nedelsdamas praneša klasės vadovui, jam nesant įstaigoje – socialiniam pedagogui ar bet kuriam kitam bendruomenės nariui.

11. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** sužinoję arba pastebėję apie smurto ir/ar patyčių atvejį įstaigoje ar jos teritorijoje:

11.1. nedelsdami žodžiu ir/ar raštu informuoja klasės vadovą;

11.2. gavę informaciją apie smurtą ir/ar patyčias, susijusią su jo vaiku, kviečiami atvyksta į įstaigą ir dalyvauja aiškinantis smurto ir/ar patyčių atvejus (pokalbiai su klasės vadovu, švietimo pagalbos specialistais arba V GK posėdžiai);

12. **Klasės vadovas** gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusią patyčią ir/ar smurtą:

- 12.1. nedelsdamas išsiaiškina situaciją;
- 12.2. nustato, ar tai smurto ar patyčių atvejis;
- 12.3. organizuoja individualius pokalbius su mokiniais ir jų tėvais bei vykdo stebėseną;
- 12.4. pastebėjęs, kad smurtas/patyčios kartojasi, užpildo pranešimo formą apie smurtą/patyčias (priedas Nr. 2, priedas Nr. 3) ir perduoda socialiniam pedagogui.

13. **Socialinis pedagogas:**

- 13.1. įvertina socialinės pedagoginės pagalbos poreikį ir individualiai dirba su nukentėjusiu, skriaudėju, stebėtojais;
- 13.2. pagal poreikį suteikia socialinę pedagoginę pagalbą nukentėjusio mokinio ir skriaudėjo tėvams (globėjams), mokytojams;
- 13.3. suteikia informaciją mokiniams patyčių prevencijos klausimais;
- 13.4. gautą užpildytą formą (Priedas Nr. 2/ Nr. 3) registruoja patyčių žurnale (Priedas Nr. 4);
- 13.5. teikia informaciją Vaiko gerovės komisijai ir esant poreikiui inicijuoja posėdį (toliau - VGK).

14. **Psichologas:**

- 14.1. pagal poreikį įvertina situacijos sudėtingumą ir suteikia emocinę pagalbą nukentėjusiems;
- 14.2. pagal poreikį teikia rekomendacijas įvykio dalyvių vaikams, tėvams (globėjams), klasės vadovams, mokytojams.

15. **Vaiko gerovės komisija:**

- 15.1. įvertina esamą ir turimą informaciją, esant poreikiui organizuoja posėdį;
- 15.2. numato pagalbos veiksmų planą, supažindina su šiuo planu smurtą ir/ar patyčias patyrusį ar besityčiojusį mokinį bei dalyvavusių mokinių tėvus (globėjus);
- 15.3. supažindina su šio plano nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 15.4. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;
- 15.5. informuoja įstaigos direktorių apie esamą situaciją.

16. Mokyklos – daugiafunkcio centro administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus **elektronines patyčias** ar gavus apie jas pranešimą veiksmai:

- 16.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

16.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir, esant poreikiui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar įstaigos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą);

16.3. surenka informaciją apie besityčiojančio tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

16.4. informuoja klasės vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

16.5. turi teisę apie elektronines patyčias pranešti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai pateikdamas pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt (<https://svarusinternetas.lt/pranesk/1>).

17. **Mokiniui** pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos – daugiafunkcio centro direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose įstaigos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. **Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui** pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos – daugiafunkcio centro direktorių, kuris imasi tvarkos apraše ar kituose įstaigos dokumentuose numatytų veiksmų. Mokinys apie suaugusiojo žmogaus patyčias įstaigoje praneša įstaigos socialiniam pedagogui, administracijai ir apie tai informuoja savo tėvus/ globėjus, kuriems rekomenduojama raštu kreiptis į administraciją.

19. **Mokyklos – daugiafunkcio centro direktorius**, sužinojęs apie įstaigos darbuotojo patiriamas patyčias arba įstaigos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų tvarkos apraše. Mokyklos – daugiafunkcio centro direktorius, įvertinęs gautą informaciją esant poreikiui informuoja suinteresuotas institucijas apie įvykusį smurto ar patyčių atvejį, vadovaujantis įstaigos darbo tvarkos taisyklėmis, skiria drausmines nuobaudas.

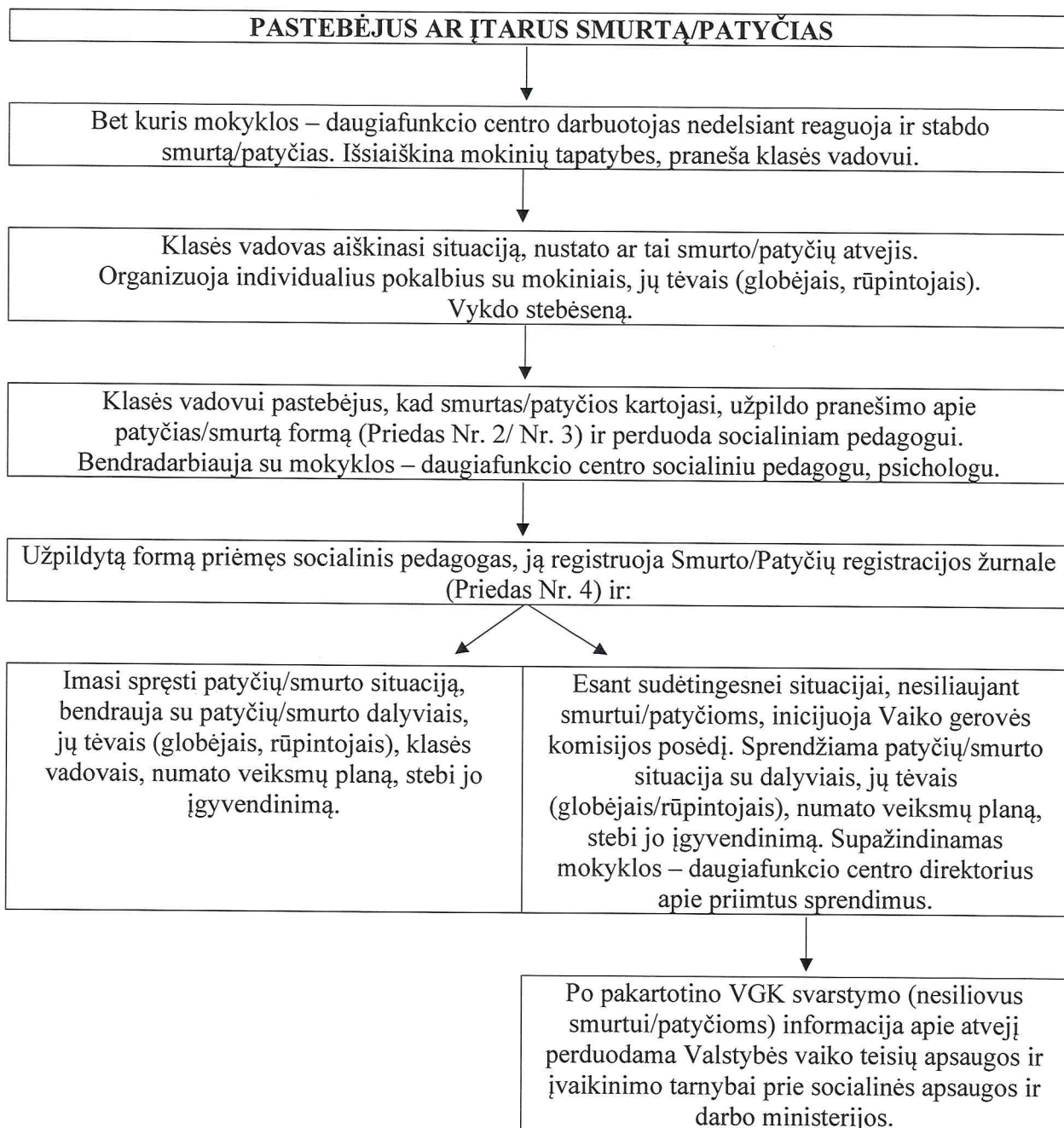
20. Smurto ir/ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius įstaigoje teikiama pagalbos mokiniui specialistų ar pedagogų pagalba. Tais atvejais, kai yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama specialistų ar pedagogų pagalba ar netikslinga ją teikti įstaigoje, vaiko gerovės komisija rekomenduoja kreiptis į kitas pagalbą teikiančias institucijas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

22. Tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos internetinėje svetainėje.

**KAUNO R. KAČERGINĖS MOKYKLOS – DAUGIAFUNKCIO CENTRO
REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

**KAUNO R. KAČERGINĖS MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
<i>Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:</i> ☐ žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uĳimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.; ☐ fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.; ☐ socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.; ☐ elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	☐ Taip ☐ Ne

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, grupė/klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, grupė/klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, grupė/klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas:

Su vaiku patyrusiu patyčias	
Su vaiku, kuris tyčiojosi	
Su stebėtojais	
Su patyčių dalyvių tėvais	
Su kitais mokyklos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	

Formą užpildė:

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Kauno r. Kačerginės mokyklos – daugiafunkcio centro smurto ir
patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
Priedas Nr. 3

**KAUNO R. KAČERGINĖS MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą:	
Kas pranešė apie smurtą:	
Kada įvyko smurtas (data, val.):	
Kur įvyko smurtas:	
<i>Kokia smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:</i>	
☐ fizinis smurtas – tiesioginiai ar netiesioginiai tyčiniai fiziniai veiksmai prieš vaiką, taip pat fizinės bausmės, sukeliantys vaikui skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų jo gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui;	
☐ psichologinis smurtas – nuolatinis vaiko teisės į individualumą pažeidinėjimas, vaiko žeminimas, patyčios, gąsdinimas, būtinos vaiko raidai veiklos trikdyimas, asocialaus elgesio skatinimas ar kitokia nefizinio kontakto elgsena, daranti žalą arba kelianti pavojų vaiko gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui;	
☐ nepriežiūra – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, darantis žalą ar keliantis pavojų vaiko gyvybei, fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	☐ Taip ☐ Ne

Duomenys apie smurto dalyvius:

<u>Nukentėjusiojo</u> nuo smurto vardas, pavardė, amžius (grupė/klasė):	
<u>Smurtavusiojo</u> vardas, pavardė, amžius (grupė/klasė):	
<u>Stebėjusiojo</u> smurtą vardas, pavardė, amžius (grupė/klasė):	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Veiksmų planas:

Su nukentėjusiuoju nuo smurto	
Su smurtavusiuoju	
Su stebėtojais	
Su dalyvių tėvais	
Su kitais įstaigos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	

Formą užpildė:

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

**KAUNO R. KAČERGINĖS MOKYKLOS-DAUGIAFUNKCIO CENTRO
SMURTO IR PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

[illegible]